

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

66 - యుద్ధకాండ షట్షష్ఠతమః సర్గః

|| వానరపర్యవస్థాపనమ్ ||

స లంఘయిత్వా ప్రాకారం గిరికూటోపమో మహాన్ |
నిర్యయౌ నగరాత్తూర్ణం కుంభకర్ణో మహాబలః || 1 ||

స ననాద మహానాదం సముద్రమభినాదయన్ |
జనయన్నివ నిర్ఘాతాన్విధమన్నివ పర్వతాన్ || 2 ||

తమవధ్యం మఘవతా యమేన వరుణేన వా |
ప్రేక్ష్య భీమాక్షమాయాంతం వానరా విప్రుదుద్రువుః || 3 ||

తాంస్తు విప్రుద్రుతాన్స్త్రష్టా వాలిపుత్రోఽంగదోఽబ్రవీత్ |
నలం నీలం గవాక్షం చ కుముదం చ మహాబలమ్ || 4 ||

ఆత్మానమత్ర విస్తృత్య వీర్యాణ్యభిజనాని చ |
క్య గచ్ఛత భయత్రస్తాః ప్రాకృతా హరయో యథా || 5 ||

సాధు సౌమ్యా నివర్తధ్వం కిం ప్రాణాన్సరిరక్షథ |
నాలం యుద్ధాయ వై రక్షో మహతీయం విభీషికా || 6 ||

మహతీముత్థితామేనాం రాక్షసానాం విభీషికామ్ |
విక్రమాద్విధమిష్యామో నివర్తధ్వం ప్లవంగమాః || 7 ||

కృచ్ఛేణ తు సమాశ్వస్య సంగమ్య చ తతస్తతః |
వృక్షాద్రిహస్తా హరయః సంప్రతస్థూ రణాజిరమ్ || 8 ||

తే నివృత్య తు సంక్రుధ్ధాః కుంభకర్ణం వనాకసః |
నిజఘ్నూః పరమక్రుధ్ధాః సమదా ఇవ కుంజరాః || 9 ||

ప్రాంచుభిర్లిరిశ్యంగైశ్చ శిలాభిశ్చ మహాబలః |
పాదపైః పుష్పితార్గైశ్చ హన్యమానో న కంపతే || 10 ||

తస్య గాత్రేషు పతితా భిద్యంతే శతశః శిలాః |
పాదపాః పుష్పితాగ్రాశ్చ భగ్నాః పేతుర్కహీతలే || 11 ||

సోఽపి సైన్యాని సంక్రుద్ధో వానరాణాం మహాజసామ్ |
మమంథ పరమాయత్రో వనాన్యగ్నిలివోత్థితః || 12 ||

లోహితార్థాస్తు బహవః శేరతే వానరర్షభాః |
నిరస్తాః పతితా భూమౌ తామ్రపుష్పా ఇవ ద్రుమాః || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

66 - యుద్ధకాండ షట్షష్ఠతమః సర్గః

లంఘయంతః ప్రధావంతో వానరా నావలోకయన్ |
కేచిత్సముద్రే పతితాః కేచిద్ధగనమాశ్రితాః || 14 ||

వధ్యమానాస్తు తే వీరా రాక్షసేన బలీయసా |
సాగరం యేన తే తీర్ణాః పథా తేన ప్రదుద్రువుః || 15 ||

తే స్థలాని తథా నిమ్నం విషణ్ణవదనా భయాత్ |
ఋక్షా వృక్షాన్సమారూఢాః కేచిత్పర్వతమాశ్రితాః || 16 ||

మమజ్జురర్ణవే కేచిద్దుహః కేచిత్సమాశ్రితాః |
నిషేదుః ప్లవగాః కేచిత్కేచిన్నైవావతస్థిరే || 17 ||

కేచిద్భూమౌ నిపతితాః కేచిత్సుప్తా మృతా ఇవ |
తాన్సమీక్ష్యాంగదో భగ్నాన్యానరానిదమబ్రవీత్ || 18 ||

అవతిష్ఠత యుధ్యామో నివర్తధ్వం ప్లవంగమాః |
భగ్నానాం వో న పశ్యామి పరిగమ్య మహీమిమామ్ || 19 ||

స్థానం సర్వే నివర్తధ్వం కిం ప్రాణాన్సరిరక్షథ |
నిరాయుధానాం ద్రవతామసంగగతిపౌరుషాః || 20 ||

దారా హ్యపహసిష్యంతి స వై ఘాతస్తు జీవినామ్ |
కులేషు జాతాః సర్వే స్త విస్తీర్ణేషు మహత్సు చ || 21 ||

కృ గచ్ఛథ భయత్రస్తా హరయః ప్రాకృతా యథా |
అనార్యాః ఖలు యద్భీతాస్తక్త్వా వీర్యం ప్రధావత || 22 ||

వికత్థనాని వో యాని తదా వై జనసంసది |
తాని వః కృ ను యాతాని సోదగ్రాణి మహాంతి చ || 23 ||

భీరుప్రవాదాః శ్రూయంతే యస్తు జీవితీ ధిక్యతః |
మార్గః సత్పురుషైర్జుష్టః సేవ్యతాం త్యజ్యతాం భయమ్ || 24 ||

శయామహేఽథ నిహతాః పృథివ్యామల్పజీవితాః |
దుష్ప్రాపం బ్రహ్మలోకం వా ప్రాప్సుమో యుధి సూదితాః || 25 ||

సంప్రాప్సుయామః కీర్తిం వా నిహత్యా శత్రుమాహవే |
జీవితం వీరలోకస్య మోక్షామో వసు వానరాః || 26 ||

న కుంభకర్ణః కాకుత్స్థం దృష్ట్వా జీవన్మమిష్యతి |
దీప్యమానమివాసాద్య పతంగో జ్వలనం యథా || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

66 - యుద్ధకాండ షట్షష్ఠతమః సర్గః

పలాయనేన చోద్దిష్టాః ప్రాణాన్రక్షామహే వయమ్ |
 ఏకేన బహవో భగ్నా యశో నాశం గమిష్యతి || 28 ||
 ఏవం ఋవాణం తం శూరమంగదం కనకాంగదమ్ |
 ద్రవమాణాస్తతో వాక్యమూచుః శూరవిగర్హితమ్ || 29 ||
 కృతం నః కదనం ఘోరం కుంభకర్ణేన రక్షసా |
 న స్థానకాలో గచ్ఛామో దయితం జీవితం హి నః || 30 ||
 ఏతావదుక్త్వా వచనం సర్వే తే భేజిరే దిశః |
 భీమం భీమాక్షమాయాంతం దృష్ట్వా వానరయూథపాః || 31 ||
 ద్రవమాణాస్తు తే వీరా అంగదేన వలీముఖాః |
 సాంత్యైశ్చైవానుమానైశ్చ తతః సర్వే నివర్తితాః || 32 ||
 ప్రహర్షముపసీతాశ్చ వాలిపుత్రేణ భీమతా |
 ఆఙ్ఞాప్రతీక్షాస్తస్థుశ్చ సర్వే వానరయూథపాః || 33 ||
 ఋషభశరభమైందధూమ్రనీలాః కుముదసుషేణగవాక్షరంభతారాః |
 ద్వివిదపనసవాయుపుత్రముఖ్యాః త్వరితతరాభిముఖం రణం ప్రయాతాః||34||
 ఇత్యార్ద్రే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షట్షష్ఠతమః
 సర్గః || 66 ||

